

Gönderim Tarihi: 31.08.2022

Kabul Tarihi: 18.11.2022

KARS ERKEK GİYSİLERİNİN (KAFKAS BEBEĞİ) BİÇİM VE TEKNİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Investigation of the "Caucasian Baby" Shape and Technical Features of Kars
Men's Clothes

Emine ERDOĞAN

Dr.; Kafkas Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,
Tekstil ve Moda Tasarımı
emineerdogan@kafkas.edu.tr.

ORCID ID: 0000-0003-0249-4369

Çalışmanın Türü: Araştırma

Öz

Giyisi, varoluştan günümüze kadar birçok dünya uygarlığı tarafından çeşitli şekillerde var olan ve temelde vücudumuzu dış etkenlere karşı korumak amacıyla kullanılan örtünme ihtiyacını karşılayan ürünlerdir. Geleneksel giysi ise ait olduğu toplumu temsil eden ve sahip olduğu kültürleri, yaşama şekillerini, statüsünü, zevklerini, sanatını, sosyo-ekonomik yapısını, coğrafi yapısını (konumunu), zanaatini ifade eden aidiyet göstergesidir.

Kars, Türkiye'nin Kafkas coğrafyasına açılan sınır şehri olmasından dolayı "kapı şehri" olarak da bilinen, birçok medeniyetin hüküm sürdüğü ve izlerini bıraktığı Doğu Anadolu illerimizden bir tanesidir. Geçmişte savaş, göç, ticaret gibi etkenlerden dolayı birçok uygarlığın izlerini taşıyan ve kültürel zenginliğe sahip olan Kars, geleneksel giysi çeşitliliği açısından önemli bir yere sahiptir.

Geleneksel giysili bebekler, toplumların giyim kültürlerini tanıtan, geçmişle gelecek arasında köprü görevi üstlenen kültürel öğelerdir ve geleneksel giysili Erkek Kafkas bebeği Kars'ın kültürel zenginliğini yansıtan öğelerden biri olma adayıdır. Bu giysiler minyatür olarak hazırlanıp, hazır plastik bebeklere giydirilerek hazırlanmaktadır.

Kültürel zenginliğimizin ulusal ve uluslararası alanda tanıtılması, kalıcılığının sağlanması ve gelecek nesillere aktarılmasında Erkek Kafkas Bebeği araç görevi üstlenmektedir. Bu bağlamda çalışmada, turistik bir ürün olma adayı olan Erkek Kafkas Bebeği'nin biçim ve teknik özellikleri araştırılmıştır. Bebekte kullanılan giysi parçaları formlarının; kesim, dikim, süsleme (desen, renk, motif vb.), malzeme (hammadde vb.) ve sosyokültürel özellikleri (inanç, etnik yapı, yaş, iklim vb.) araştırılmıştır.

Medeniyetlerin vazgeçilmez unsurlarından biri olan geleneksel giysilerin yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için alanla ilgili araştırmacılara, akademisyenlere önemli bir görev düşmektedir. Bu bağlamda çalışma esnasında literatür ve saha araştırmaları yapıp, nitel yöntemler kullanılmıştır. Veriler ışığında Kars erkek Kafkas giysilerinin minyatür parçalar üretilip plastik bebeğe giydirilmiştir. Ayrıca inceleme esnasında yöre halkının; örfünü, adetini, gelenek-göreneklerini, zevkini, sanat anlayışını, yaşam tarzını, sosyal statüsünü vb. yansıtan giysilerin; yöresel adları, formları, işlevleri, giyinme şekilleri gibi özelliklerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kars, Kafkas Bebeği, Geleneksel Giysi.

Abstract

Clothing is the need for covering, which has existed in various forms by many world civilizations from its existence to the present and is basically used to protect our body against external factors. Traditional clothing, on the other hand, is an indicator of belonging that

represents the society to which it belongs and expresses its cultures, ways of life, status, tastes, art, socio-economic structure, geographical structure (position), craft.

Kars is one of our Eastern Anatolian provinces, known as the "gate city" due to its geographical location, being the border city opening to the Caucasus region of Turkey, where many civilizations ruled and left their traces. Carrying the traces of many civilizations and cultural richness due to factors such as war, migration and trade in the past, Kars has an important place in terms of traditional clothing diversity.

Traditionally dressed dolls are cultural items that introduce the clothing cultures of societies and act as a bridge between the past and the future, and the traditionally dressed male Caucasian doll is a candidate to be one of the items that reflect the cultural richness of Kars. These clothes are prepared as miniatures and dressed on ready-made plastic dolls.

Researchers and academicians have an important role in keeping traditional clothes, one of the indispensable elements of civilizations, alive and transferring them to future generations. In this context, literature and field researches were made during the study and qualitative methods were used. In the light of the data, miniature pieces of Kars men's Caucasian clothes were produced and dressed on the plastic doll. In addition, during the examination of the local people; customs, traditions, customs, taste, understanding of art, lifestyle, social status, etc. reflective clothing; their features such as local names, forms, functions, dressing styles are mentioned.

Keywords: Culture, Kars, Caucasian Baby, Traditional Dress.

1. GİRİŞ

Kars ili Merkez, Kağızman, Sarıkamış, Digor, Selim, Arpaçay, Susuz, Akyaka olmak üzere toplam 8 ilçeden oluşmakta ve yüzölçümü 10,127 km²'dir" (Geçgin ve Çelik, 2021:300). Anadolu'nun sınır şehirlerinden biri olan ve birçok etnik grubu bünyesinde barındıran Kars; savaş, göç, ticaret gibi nedenlerden dolayı birçok uygarlığın mekanı veya geçiş noktası olmuştur. Kars geleneksel giysilerinden biri olan Kafkas giysileri, sınır dışımızda bulunan Azerbaycan, Gürcistan, Karaçay, Balkar gibi ülkelerdeki Kafkas halklarının giydiği geleneksel giysilere benzerlik göstermektedir.

"Bir toplumun tarihi süreç içinde ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özelliklerin bütününe kültür denir" (MEB, 2011:1). Geleneksel giysi, "insanların maddi kültürlerinin önemli unsurlarından birisidir" (Yeziyeva, 2016:13). Birçok ulusun kendine has yaşam şekli, inancı ve kültürü vardır ve geleneksel giysiler bu özelliklerin çoğunu bünyesinde barındıran ve yaşatan kültürel zenginliklerden bir tanesidir.

İnsanoğlu yaratılışından bu yana giyinmeyi bir ihtiyaç olarak görmüş ve inanç, sosyal statü, ahlaki değer, yaş, coğrafi koşullar gibi insanın yaşadığı ortamı şekillendiren unsurlar giyinmeyi etkilemiştir (Erdoğan, 2021:20). Günümüzde müzelerin etnografik eserleri arasında veya halk oyunları gösterilerinde görebildiğimiz geleneksel giysiler ve tamamlayıcı unsurları toplumların; sosyo-ekonomik yapısını, tarihsel gelişimini, kültürel zenginliğini yansıtan, duygu ve düşüncelerin kodlandığı bilgilere sahip olan

öğelerdir. Teknolojinin gelişmesi ile her şeye rahatlıkla ulaşabilme imkanına erişen insanlar zaman içerisinde; beğenilerin değişmesi, giyim ürünlerindeki çeşitliliğin artması, yaşam koşullarının değişmesi, sürekli değişen ve yenilenen moda olgusu gibi etkenlerden dolayı geleneksel giysiler yok olmaya başlamıştır.

Ulusal ve uluslararası alanda birçok toplum; kültürünü yaşatmak, tanıtmak, gelecek nesillere aktarmak ve turistik bir ürün elde etmek için, yörelerine has geleneksel giysili bebekler üretmektedir. “Türkiye’de el yapımı bebekçilik dönem dönem durağan bir hal alsa da özellikle Cumhuriyet sonrası, özel ve kamusal teşebbüslerle yeniden hayat bulmuştur. Özellikle bazı yörelerde el yapımı bebekçilik oldukça ilerlemiş ve o yörenin ismini alarak simgesi haline gelmiştir” (Ünlüyücü, 2010:iii).

“Günümüz şartları ve gelişme temposu nedeniyle giyimde geleneksel özelliklerin hızla yok olması kaçınılmaz bir olaydır. Bebekler üzerinde, asıllarına uygun minyatür geleneksel giyimlerle kalıcılığı sağlamak sonraki nesillere bazı değerleri aktarmada kolaylığı getirecektir” (Sakin, 2010:180). Geleneksel giysili bebekler, “memleketlerinin folklorik kültürünü tanıtan, geçmişe ve geleceğe kültürel köprü atabilen uluslararası kültür alışverişini sağlayan konu olmakla önem kazanmaktadır” (Bilgin 1997:54). Kültür aracı olarak değerlendirilebileceğimiz, en gösterişli kültürel ürünlerden biri olan geleneksel giysili bebekler, bölgelerin kültür öğelerinden birisidir ve geleneksel giysilere somutlaştırıcı nitelik kazandırmaktadır. Bu bağlamda günlük hayatta nerdeyse hiç kullanılmayan Kars geleneksel Kafkas giysileri, Kafkas bebeği ile sembolize edilmeye çalışılmıştır. İl’de yerel ve ulusal desteklerle yeni yeni çalışılmaya başlanan bu bebekler geleceğin kültürel taşıyıcılarından biri olma adayıdır.

Çalışmada Kars Arkeoloji ve etnoğrafya Müzesi’nde yer alan envanter kayıtları, literatür araştırmaları, fotoğraf arşivleri ve müze sandıklarında bulunan erkek Kafkas giysileri incelenmiştir. Yapılan incelemeler ile giysilerin model analizleri yapılmıştır ve erkek plastik bebek ölçüleri tespit edilip giysi ve parçalarının temel kalıpları çizilmiştir. Temel kalıplara model uygulaması yapılarak, bebeğin giysi parçaları kesime hazır hale getirilmiştir. Bu kalıplar ile kesilen giysi parçaları proses analizine ve üretim süreçlerine uygun olarak birleştirilip plastik bebeğe giydirilmiştir. Giydirilme işlemi bittikten sonra tamamlayıcı aksesuarları (sallama kemer, bıçak, kılıç, apolet, köstekli saat, nişan vb.) üretilerek bebeğe monte edilmiştir. Bu süreçler içerisinde erkek Kafkas bebeğinin form ve biçim (kumaş, kalıp, dikiş, süsleme, renk vb.) olarak detaylı incelenmiştir.

2. ERKEK “KAFKAS BEBEĞİ” GİYSİ PARÇALARI

Karasal iklime sahip olan Kars, geçim kaynaklarının çoğunu hayvansal ürünlerden elde etmesinden dolayı, geleneksel giysileri çoğunlukla yün lifinden ve hayvan derisinden elde edilmiştir.

Görsel 1. Hamşioğlu Celal Bey (Gündoğdu, 2019:96)

Kars'ın geleneksel giysilerinden biri olan erkek Kafkas giysileri,

kendine has özellikler barındıran kültürel öğelere sahiptir ve bu giysiler, gündelik hayatta ve farklı dönemlerde askeri giysi olarak da kullanılmıştır. Bu yüzden ki giysiyi tamamlayan bıçak, kılıç, vezinlik (kurşunluk) gibi aksesuarlar bu tezi somutlaştırmaktadır.

Erkek Kafkas bebeği yapımında orijinal Kafkas giysilerinin form ve biçim özellikleri göz önüne alınarak, orijinaline yakın üretilmeye çalışılmıştır. Örneğin yöresel adı civeki olan ayakkabının orijinal hali tabanlı ve hakiki deridir fakat Kafkas bebeğinde tabansız ve suni deri kullanılmıştır. Benzer bir örnek ise Kafkas giysilerinin vazgeçilmez parçalarından biri olan ve başa takılan kalpak orijinalinde kuzu, keçi, koyun gibi hayvanların derisinden üretilmektedir. Fakat Kafkas bebeğinde suni tüylü (pelüş) kumaş kullanılmıştır.

Görsel 2. Erkek Kafkas Bebeği ön ve arka görüntümü (Tasarım: Emine ERDOĞAN)

Erkek Kafkas bebeği giysi parçaları; arkalık (çuha), iç köyneği (gömlek), potur (pantolon), civeki (ayakkabı, bot), sallama kemer, kalpak (papak, karakalpak), pelerin, hançer (bıçak), kılıç, apolet, köstekli saat, nişan (madalya)'dan oluşmaktadır.

2.1. Arkalık (Çuha)

Arkalık (Bkz. Görsel 3) genel olarak en dış giyim olmakla birlikte koruyucu dış giysidir. “Arkalık Dağıstan ve Kafkasya coğrafyasında sırtı koruyacak şekilde kalın deri astarlı keçeden zırh görevi yapacak kalın bir kısım da dikilirdi” (İğdır Kültürü, 1923:130). Bunun nedeni giyineni hem kışın soğuktan hem de savaş esnasında yaralanmalardan korumak içindi. Demirsipahi yörede giyilen çuha “...dize kadar uzanır. Etek ve kol ağzları geniş olup göğüste iki adet “veznelik” vardır. Veznelik gümüşlerle işlenir (Demirsipahi, 1975:107-108).

Görsel 3. Arkalık ve Arkalık'a veznelik yerleşimi

Arkalık; adına “çuha” da denilen (Bkz. Görsel 3), yünlü kumaştan üretilen, truvakar kollu, bele doğru daralan ve belden kalça altına kadar genişleyen formda dış giysisidir. Çoğunlukla siyah renklidir ve üzerinde

gümüş veya altın şeritler kullanılmaktadır. Göğüs kısmının her iki kısmında fişek koyma amaçlı adına “vezinlik” denilen kurşunluk bulunmaktadır.

2.2. İç Köyneği

“İç Köyneği” (gömlek) (Bkz. Görsel 4); arkalığın içine giyilen, çoğunlukla siyah ve beyaz tercih edilen, hakim yakalı, uzun kollu ve manşetli, önden patlı ve düğmeli, geniş formlu üst beden giysisidir.

Görsel 4. İç Köyneği (<https://kars.ktb.gov.tr>)

2.3. Potur

Potur (pantolon) (Bkz. Görsel 5); belden kalça altına kadar oldukça bol olan ve dize doğru daralan, dizden aşağısı bacağı saran formda alt beden giysisidir. Potur’un form özellikleri giyildiği dönemde at biniciliğinin yaygın olmasından kaynaklanmaktadır. Paçalar “civeki” denilen botun içinde kalması için dardır. At üstünde rahat etme amaçlı bu şekilde kullanılmıştır. Çoğunlukla yün kumaştan üretilip giyilmiştir. Erkek Kafkas Bebeği’nde potur üretiminde daha ince pamuklu kumaşlar kullanılmıştır. Potur(pantolon) giysisinin bel kısmında lastik kullanılmıştır ve giysi bu lastiklerin ön kısımda birleşmesiyle bağlanmaktadır.

Görsel 5. Potur

2.4. Arkalık, Çuha (Pelerin)

Arkalık, çuha (pelerin) (Bkz. Görsel 6); soğuktan korunmak amaçlı omuzdan tutturularak ve boyuna bağlanarak sırta giyilen, ayakucuna doğru genişleyen dış giysidir. Günümüzde halk oyunlarında yünlü kumaşlar ağır olduğundan dolayı hareketi kısıtlamamak için suni deri veya parlak dökümlü saten kumaş kullanılmaktadır. Bebeklerde ise orijinaline en yakın kumaş olarak suni deri tercih edilmiştir.

Görsel 6. Pelerin (arkalık, çuha) ve Pelerinli Erkek Kafkas Bebeği

2.5. Civeki

Civeki (Bkz. Görsel 7); orijinali, tabanlı ve deri olan bot, diz altına kadar uzanan ve bacağı saran formlu ayak giysisidir. Erkek Kafkas Bebeği'nde suni deri kullanılıp, formu orijinaliyle aynıdır.

Görsel 7. Civeki

2.6. Sallama Kemer

Kemer geçmişten günümüze birçok çeşidi ve kullanımı olan giysi tamamlayıcısıdır. Sallama kemer (Bkz. Görsel 8); orijinali deri ve üzeri çeşitli gümüş metallere süslü olan, ön ve arka yanlarda sallamaları bulunan kemer çeşididir. Kafkas bebeğinde kullanımı askeri üniforma ile bağlantılıdır. Üzerinde silah, bıçak, kılıç gibi teçhizatlar taşımada kullanılmıştır. Çalışılan Kafkas Bebeklerinde de bu form ve stil yansıtılmaya çalışılmıştır.

Görsel 8. Sallama kemer

2.7. Kalpak

Kalpak (papak, karakalpık) (Bkz. Görsel 9); karasal iklim koşullarından dolayı kuzu, keçi, koyun derisinden elde edilerek üretilen baş giysisidir. Uzun tüylü ve kısa tüylü çeşitleri bulunmaktadır. “Kalpak silindirik yapıdadır. Derinin iç kısmı tabak edilmiştir. Ani hareketlerde düşmemesi için çene altından belli-belirsiz kaytan denilen deri bir iple bağlanır. Kısa tüylü olanlar oğlak derisinden yapılır” (İğdır Kültürü,1923:128).

Görsel 9. Kalpak (papak, Karakalpık)

2.8. Bıçak, Kılıç, Apolet, Köstekli Saat, Nişan (madalya)

Hançer (bıçak) ve Kılıç (Bkz. Görsel 10); İki yanı da keskin, saplı ve kılıflı kullanılan, genellikle gümüş renk olan giysi tamamlayıcı aksesuarlardır. Bebeklerde gümüş meteryaller (ip, metal vb.) ile üretilerek kullanılmaktadır. Bıçak ve kılıç, erkek Kafkas bebeğinin önemli tamamlayıcı aksesuarlarından biridir ve savaşçılığı temsil etmektedir.

Görsel 10. Soldan; bıçak, kılıç, apolet, nişan, köstekli saat.

Apolet (Bkz. Görsel 10); asker üniforması olarak da kullanılan erkek Kafkas giysilerinde rütbe göstergesi olan ve omuz üstünde yer alan giysi tamamlayıcı aksesuar parçasıdır. Bebeklerde birebir aynı formda ve görselde olmasa da aslına benzerlik göstermektedir. Köstekli saat; geçmişte erkek Kafkas giysilerinde sıkça kullanılan, gümüş ve altın renklerde üretilen, arkalığın göğüs iç kısmında veya kemer altına sıkıştırılan, zincir ile bağlantılı giysi tamamlayıcı aksesuardır. Bebeklerde sadece zincir ve küçük yuvarlak (saat görünümü) metaryeller kullanılarak görselleştirilmiştir. Nişan (madalya); çoğunlukla askeri bir geçmişi olan veya asker olarak görev yapan erkek Kafkas giysilerinde kullanılan giysi tamamlayıcı aksesuardır. Birçok çeşidi olan nişanlar, bebeklerde çoğunlukla ay yıldız olarak kullanımı tercih edilmiştir.

3. SONUÇ

Kültürel mirasları yaşatmak, tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak her ulus için oldukça önemlidir. Kültürel hazinelerimizden biri olan geleneksel giysiler sahip çıkılması gereken insanlığın ortak miraslarından biridir. Bu miraslar sürekli yaşatıldığında anlam ve değerini korur. Genç ve Tezcan (2015)'in dediği gibi "hiçbir kültür büsbütün yok olmaz. Bizim kültürümüz işte burada, kütüphane raflarında, arşiv depolarında, mimari eserlerde, şehir dokularında, el dokumalarında hatta mezarlıklarda nefes alıp vermeye devam ediyor. Yapılması gereken, bu topraklara ayağımızı sağlam basmak, bu kültürün dilini anlamaya, sembollerini çözerek arka planına nüfuz etmeye, estetiğini çözümlenmeye çalışmaktır" (Genç ve Tezcan, 2015:150).

Kars'ın somut olmayan kültürel miraslarından biri olan geleneksel giysiler günümüzde sadece halk oyunlarında görebildiğimiz ürünler olarak karşımıza çıkmaktadır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Kars, birçok parametreler üzerinden ele alınmıştır. Fakat medeniyetlerin ayrılmaz parçası olan geleneksel giyim kültürüne ise hak ettiği değerin yeterince verilmediği düşünülmektedir.

Kars geleneksel erkek Kafkas giysilerinin somutlaştırılmış şeklini bünyesinde barındıran Kars geleneksel giysili erkek Kafkas Bebeği, kültürel taşıyıcı olma görevini üstlenmiştir ve bu bebekler kültürel taşıyıcılığın önemli simgelerinden biri olan kültür ürünleri olma yolundadır. İlde halkın geçim kaynağının çoğu hayvancılık üzerine kuruludur ve kültürel ve turistik bir ürün olan Kafkas bebeğinin aile geçimlerine katkı sağlayacak ürün olarak da tasarlanmıştır. Aynı zamanda Kars geleneksel erkek giysilerin tanıtılması, gelecek nesillere taşınması ve turistik olarak ulusal ve uluslararası alanda tanıtılmasında önemli rol oynayacağı düşünülmektedir.

Anadolu'nun birçok yerinde olduğu gibi Kars ilinde de geleneksel giysilerin özel bir yeri vardır ve kültürel miraslarımızdandır. Bölgede bazı etnik gruplar arasında bazı değişiklikler olsa da stil ve form olarak benzer olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin başa giyilen "kalpak", bazı yöre insanı arasında "kara kalpak, papak" olarak da adlandırılmaktadır ve bazı başlıkların tüyleri uzun ve düz iken bazıları çok kısa ve kıvrıkcık tüylüdür.

Erkek Kafkas bebeği; Kars geleneksel erkek giysilerinden biri olan Kafkas giysilerinin tanıtılması, gelecek nesillere aktarılması, turistik olarak ulusal ve uluslararası alanda tanıtılması için araç görevini üstlenen kültür ürünüdür. Çalışma kültürel mirasımızın parçalarından biri olan Kars geleneksel giyim kültürünün yaşatılması ve artık neredeyse hiç kullanılmayan bu giysilerin günümüz beğenisine göre somutlaştırılıp yeni fikirler oluşturmaya öncülük etmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca İl'de halkın geçim kaynağının çoğu hayvancılık üzerine kuruludur ve kültürel ve turistik bir ürün olan Kafkas bebeğinin aile geçimlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4. SUMMARY

Kars is located between Ardahan in the north, Armenia in the east, Iğdır in the southeast, Ağrı in the south and Erzurum in the west. Kars, which is one of the border cities of Anatolia and includes many ethnic groups; It has been the place or transit point of many civilizations due to reasons such as war, migration and trade.

Today, traditional clothes and complementary elements that we can see among the ethnographical works of museums or in folk dance shows; They are items that reflect their socio-economic structure, historical development and cultural richness, and have information in which emotions and thoughts are coded. With the development of technology, people who have access to everything easily; Traditional clothes have begun to disappear due to factors such as changing tastes, increasing diversity in clothing products, changing living conditions, and the ever-changing and renewed fashion phenomenon.

Many societies in the national and international arena; It produces traditionally dressed dolls unique to their regions in order to keep the culture alive, to promote it, to transfer it to future generations and to obtain a touristic product. In this context, Kars traditional Caucasian clothes, which are almost never used in daily life, have been tried to be symbolized by the Caucasian doll. These babies, which have just started to be studied with local and national support in the province, are candidates to be one of the cultural carriers of the future.

During the study, inventory records of Kars Archeology and Ethnography Museum, literature research, photograph archives, male Caucasian clothing in the chests were examined. With the examinations made, model analyzes of the clothes were made and the sizes of the male plastic dolls were determined and the basic patterns of the clothes and parts were drawn. By applying the model to the basic patterns, the baby's clothing pieces were made ready for cutting. The pieces of clothing cut with these molds were combined in accordance with the process analysis and production processes and dressed on the plastic doll. After the dressing process was completed, complementary accessories (waving belt, knife, sword, epaulette, pocket watch, engagement, etc.) were produced and mounted on the baby. In these processes, the form and shape of the male Caucasian baby; fabric, pattern, sewing, embellishment, color etc. has been studied in detail. After the necessary materials were procured, the male "Caucasian Baby" was tried to be produced as closely as possible according to the form and style characteristics of Kars traditional clothing.

The Kars traditionally dressed male Caucasian doll, which embodies the embodiment of Kars traditional male Caucasian clothes, has undertaken the task of being a cultural carrier and these dolls are on the way to become cultural products, one of the important symbols of cultural transport. Most of the livelihood of the people in the province is based on animal husbandry, and it is also designed as a product that will contribute to the family livelihood of the Caucasian baby, which is a cultural and touristic product. At the same time,

it is thought that it will play an important role in promoting Kars traditional men's clothing, transferring it to future generations and promoting it as a tourist attraction in the national and international arena.

5. KAYNAKLAR

- Bilgin, N. (1997). *Folklorik yapma bebekçilik*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Demirsipahi, C. (1975). *Türk Halk Oyunları*, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.
- Erdoğan, E. (2021). *Kars geleneksel giysilerinin güncel kadın giysi tasarımları içerisinde yorumlanması*. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanatta Yeterlilik Tezi.
- Geçkin, E. & Çelik, H. (2021). Kars ilinin kültürel miras kaynakları ve swot analizi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(23), 295-321.
- Genç, M. & Tezcan, V. (2015). *Gelenek ve yenilik kavramlarının felsefesi tartışması ekseninde geleneksel Türk sanatlarını yeniden düşünmek*, 3 (6), s.135-156.
- Iğdır Belediyesi, (1923). *Iğdır kültürü*, 1. Baskı, Iğdır Belediyesi Kültür Yayınları, Iğdır.
- Kars kültürel giysileri*, (2019). <https://kars.ktb.gov.tr> (11.07.2022).
- MEB, (2011). *Soğanlı bebekleri*. Ankara: MEB Yayınları.
- Sakin, N. (2010). Yerel bir kültür ürünü örneği: Soğanlı bebekleri. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 16 (63), 179-190.
- Ünlüyücü, M. (2010). *Günümüzde Türkiye'de el yapımı bebekçilik*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yeziyeva, M. (2016). *Kuzey Kafkasya Karaçay Balkar giyim kuşam tasarımları belgeleme ve yorumlar*, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü (Yayımlanmış Doktora Tezi), Antalya.

Çatışma beyanı: Bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da kurumla finansal ilişkide bulunmadığımı beyan ederim.

Destek ve teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.